

DUNAMOCSI

HÍRNÖK

2016. október

„Amit nem írnak le, az mindig elvész!” Gál Sándor

ÉLET A DUNA IDŐSEK OTTHONÁBAN

ELEK LÁSZLÓ, MOGYORÓSI KÁLMÁN
ÉS MEZEI JÓZSEF DÍJAZÁSA

LELKES SZÜLŐK, SPORTOLÓ GYEREKEK

NYÁRI HORGÁSZ- ÉS VADÁSZTÖRTÉNETEK

BANGLADESI ÚTI ÉLMÉNYEK

A KILENCVENES ÉVEK FOCIJA

A SZÖVETKEZET TÖRTÉNETE

- A TANÁCSTEREMBŐL JELENTJÜK -

A legutóbbi Hírnök megjelenése óta a képviselő testület tárgyalásának legfontosabb témája a pályázatokon való indulás jóváhagyása volt.

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK

A polgármester elmondta a képviselőknek, hogy novemberben lesz a Magyarország – Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködés program pályázatainak beadási határideje.

A Határon Átnyúló Együttműködés az egyik legnagyobb jelentőségű Európai Uniósi pályázati felhívás, amibe az önkormányzatok is bekapcsolódhatnak. Ebből a pályázatból sikerült megépíteni a kerékpárutat is, és vannak további tervek is, amelyeket hazai és határon túli partnerekkel szeretnénk megvalósítani. A tervek fő célja olyan beruházások megvalósítása, amelyek segítségével a község adottságait kihasználva idővel a turizmus jelentős gazdasági tényezővé válhat. Az alap adottságaink kiválóak: a Duna önmagában is egyre nagyobb vonzerő a pihenési-kirándulni vágyóknak, a kerékpárút is sok látogatót hoz, de ezek egyelőre csak átmenő forgalmat jelentenek. A paticsi fürdő és wellness, valamint a párkányi Vadas fürdő is több tízezer vendéget fogad évente, akik ittlétük alatt szívesen látogatnának a közelben lévő érdekes helyszínekre, programokra. Olyan körülményeket, szolgáltatásokat és program lehetőségeket kell teremtenünk, amelyeknek köszönhetően nemcsak áthaladnak Dunamocson a turisták, hanem célpontnak is választják.

Ezért az önkormányzat két pályázatban is részt vesz, ami nem csak a turisztikai beruházásokat, hanem a határon átnyúló együttműködést is erősíti.

A karvai szigetbe tervezett madármegfigyelőhely.

Bogóshajó - hagyományos dunai vízijármű, a pályázat ilyenek beszerzését is tervezi.

A gályaszínház látványterve.

DUNAGYÖNGYE

Dunamocs és Karva polgármesterei már régóta közösen gondolkodnak a két falu közt, a Duna partján húzódó páratlan szépségű terület jobb kihasználásán. A Duna két partján található régió történelmileg mindig is szerves egészet alkotott, révhajók, csónakok, ladikok hada kötötte össze a két partot. Bár a helyi lakosság megélhetését évszázadok óta főként a folyó biztosította (halászat, hajózás, vízimalmok, öntözés), a 20. század folyamán ez gyökeresen megváltozott. A Duna évtizedeken át szigorúan őrzött határfolyó lett, így minden, a vízén folytatott tevékenység gyakorlatilag megszűnt. A projekt célja egy pihenésre, strandolásra, vízi sportok gyakorlására alkalmas terület kialakítása amely egyaránt szolgál a helyi és környékbeli lakosoknak és idelátogató turistáknak.

Ennek keretén belül kialakításra kerül egy nyilvános táborhely Dunamocs kataszterében, bográcszó helyekkel, modern környezetbarát komposztáló wc-kkel, horgász helyekkel (a gátórháztól nem messze, a régi főút és a töltés közti füves részen), egy szabad strand nyugágyakkal és napernyőkkel (a Karvához közeli kavicsos folyóparton), a helyi állat- és növényvilágot bemutató tanösvény információs táblákkal, álcázott madár fényképező sátrakkal a karvai szigeten. Szintén a projekt része hagyományos, kézi erővel hajtott csónakok, kenuk, ladikok beszerzése, amelyek bérbe vehetők, kipróbálhatók. A területen szezonálisan egy „Tájban élő ember” elnevezésű értékesítési pont is működne, ahol helyi gyümölcs, zöldség, élelmiszer és kézműves termékek kaphatók.

A projekt határon túli partnerei:

Lábatlan város önkormányzata, ahol turisztikai információs pont létesül, illetve megújul a két hektár területű Gerenday arborétum.

A neszmélyi Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvány, amely megépít egy korabeli római gályát, ennek a középső része fény és hangtechnikával van ellátva, így úszó színpadként működik, a folyópart tetszőleges pontján.

KERÉKPÁROS ÉS VÍZI KULTURÁLIS ÚT

Ebben a projektben a partnerek Dunamocs, Karva, Esztergom és a magyarországi Mária Út Egyesület, amelynek célja egy Mariazell-től (Ausztria) Csíksomlyóig (Erdély) tartó zarándokút létrehozása, amely a Mária templomokat és kegyhelyeket köti össze, 1300 km hosszúságban.

A közös projekt a Komárom és Esztergom közötti szakaszt érinti, a Duna mindkét partján.

A Dunakanyar szlovákiai és magyarországi szakaszán kerékpáros és vízi kulturális hálózat kerül kialakításra. Az úthálózat építési keretében a meglévő szolgáltatásokat alapul véve, valamint új szolgáltatásokat kiépítve tematikus turisztikai hálózat formájában mutatjuk be a helyi kulturális hagyományokat, a Duna által nyújtott kimagasló természeti értékeket.

Jó gyakorlatként és példaként szolgál előttünk az osztrák Wachau régió, melyben a kimagasló kulturális és turisztikai értékek alapján változatos, széles rétegek számára elérhető és vonzó kulturális és turisztikai hálózat került kialakításra.

A kialakítandó hálózattal kapcsolatos legfontosabb elvárások – projekt célok

1. meglévő kulturális értékek és bemutató terek (múzeumok, tájházak, várak) hálózatba szervezése, interaktív elemekkel történő bővítése ~ 10 db

2. határon átnyúló hagyományörző hálózat kialakítása

a.) hagyományok kultúrtörténeti sajátosságok azonosítása

b.) hagyományörző szervezetek hálózatosítása

c.) rendezvények szervezése helyiek és látogatók megszólítására, élmények adására

d.) 230 km hosszú változatosan igény-

be vehető hálózat kialakítása

3. új szolgáltatások kialakítása

a.) 10 db kerékpáros információs, szolgáltatói és kölcsönző pont kialakítása

b.) 10 db csónakos információs, szolgáltatói és kölcsönző pont kialakítása

4. a látogatók számára vonzó turisztikai szolgáltatások kialakítása ~ 20 db szolgáltató bevonása

5. modern minőségbiztosítás és hálózatmenedzsment rendszer bevezetése

6. üzleti marketing és nyilvánosság szolgáltatók

Vízi és kerékpáros szolgáltató pontok tervezett helye

Szlovákia: Komárom, Dunamocs, Karva, Párkány.

Magyarország: Süttő, Tát, Esztergom.

Banai Tóth Pál

ELŐL JÁRNAK A JÓ PÉLDÁVAL

Az egymásnak nyújtott önzetlen segítség, a közösségért való önkéntes munka mára már faluhelyen is „kiment a divatból”. Még a legjobb cél érdekében, komoly szervezéssel és reklámmal is szinte reménytelen vállalkozás önkéntes brigádot szervezni, hogy segítsük a közösségünk egy-egy tagját vagy az egész közösséget, szebbé, jobbá, kellemesebbé tegyük környezetünket.

Valamikor – nem is olyan régen – mindennapos dolog volt a rokoni-baráti brigád: disznótor, szüret, építkezés minden nagyobb munka a rokonok, komák barátok segítségével történt. Sőt, munkájukkal, eszközeikkel a kultúrház, óvoda, iskola építéséhez is hozzájárultak a közösség tagjai. Ez nem csak azért jó, mert könnyebb a munka, felépül a ház, óvoda, templom – legalább ilyen fontos a közösségépítő szerepe: összetartóbb, erősebb lesz az a család, csapat vagy falu, amelynek a tagjai hajlandók és képesek együtt, egymásért önként is dolgozni.

Szerencsére vannak, akik ezt még nem felejtették el és a szabad idejüket, munkájukat hajlandók mindannyiunk hasznára fordítani.

Idén az esős, meleg tavasz miatt a zöld területek nyírása, karbantartása jóval több munkát igényelt, mint egy átlagos évben. A község munkásai két műszakban, 8 kézi és egy önjáró fűnyíró géppel két műszakban sem győzték az útszélek és közterületek nyírását. (árokpartok,

útszélek az egész faluban, református templomkert és temető, katolikus templomkert, régi temető, csontkert, iskola és óvoda udvar, régi óvoda udvara, főtér, Immánuel ház udvara, Jednota előtti terület, Dunaparton a kerékpárút szegélye stb.)

Klučár Károly és Fülöp András is látta ezt, és úgy döntöttek, hogy nem panaszt tesznek a község házában – és nem is fényképekkel illusztrálva gyűjtik a lájkokat a facebook-on – hanem inkább tesznek valamit azért, hogy rendezett legyen a környékük. A mellékelt képeken látható, hogy nem álltak meg a saját portájuk előtt, hanem a Mester utcától az iskoláig, és az iskola melletti utat is végig lenyírták. Nem csak egyszer, és nem is csak idén, hanem legalább két éve ők tartják rendben az egész említett szakaszt, mindenféle ellenszolgáltatás nélkül.

Itt szeretném idézni egy ismerősömet név nélkül, aki Ausztriában az autóból kinézve mondta: „hogy irigykedik mindegyikünk, hogy minden utca, telek, még a határban minden egyes parcella is gyönyörűen rendben van tartva! Csak azt felejtjük el, hogy nem az állam és nem az önkormányzat, hanem mindenki maga gondozza a saját portáját és környezetét.”

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a magam és az önkormányzat Klučár Karcsi és Fülöp Bandi dunamocsi lakosoknak, hogy segítik az önkormányzatot és mindenkinek példát mutatva, önként tesznek Dunamocsért.

Banai Tóth Pál

ELISMERÉSEK A PÉLDAMUTATÁSÉRT

Dunamocs polgármestere és képviselőtestülete minden évben megnevezi azokat a személyeket – legyenek azok községünk polgárai, vagy máshol élők – akik Dunamocs érdekében végzett tevékenységükkel, közösségi magatartásukkal, személyes példamutatásukkal részesültek az elismerésre. A díjak átadására hagyományosan a Burcsákfeszt keretében kerül sor. A díjazottak a 2016-os évben a következők voltak:

A polgármester díja:

Nt. Elek László esperes: a község érdekében végzett sokéves munkájáért, önzetlen segítségéért

A képviselőtestület díja:

Mezei József: példamutató magatartásáért, másoknak nyújtott önzetlen segítségéért

Mogyorósi Kálmán (posztumusz elismerés): a dunamocsi labdarúgás érdekében végzett sokéves, kiemelkedő munkájának elismeréseként

ELEK LÁSZLÓ *esperes*

2016 augusztusának utolsó vasárnapján tartotta utolsó szentmiséjét Elek László esperes-plébános Komáromban, ahol 2009-től teljesített szolgálatot. Áthelyezése után a mátyusföldi Nádszegen folytatja tovább munkáját.

Elek László fontos közösségi szerepet töltött be nemcsak Komárom életében, de Dunamocson is. Rendszeres résztvevője, aktív szerepvállalója volt rendezvényeinknek, s kitűnő kapcsolatokat ápolt úgy a helyi katolikus közösséggel, mint a falu református többségű lakosságával is. Dunamocshoz hasonlóan Komáromban szintén elismerték munkáját, 2015-ben Pro Urbe díjat vehetett át.

MOGYORÓSI KÁLMÁN

1951-ben született. Hárman voltak fiútestvérek, akik közül Gábor szintén a DFC játékosa lett. Gyermekkorában a Belső falusi fiúkkal rúgta a bőrt, melynek színteréül nemcsak az utca szolgált, hanem a közeli katolikus temető területén is létrehozták focipályájukat. A Mogyorósi gyerekeknek életre szóló élményt jelentett, mikor Dózsa Tibor, a pék odaállt a pálya szélére, és hogy örömet szerezzen a focizó fiúknak, eljátszotta a riportert, hangosan közvetítve a meccset. Versenyszerűen a középiskolában, Gadócon kezdett focizni. Kapustehetsége hamar kiderült, felfigyeltek rá a DFC-nél és 1968-tól fokozatosan beépítették a nagycsapatba. Örök emlék maradt számára ebből az időszakból, hogy Lajos Edéék rendszeresen kiszöktették a gadóci internátról, hogy focizni jöhessen.

Sikeres korszak volt az 1968 körüli időszak, hiszen csapatunk akkor került fel a járási első osztályba. A hetvenes években már nemcsak játékos volt, de az adminisztrációs feladatokat, szervezési ügyeket is felvállalta. Fanatizmusa hajtotta előre, s néhány időszaktól eltekintve – pl.

Horváth korszak – játékosedzőként a csapatot is ő állította össze. Szervezői tevékenységéből fakadóan nagyon jó kapcsolatokat épített ki a járási foci irányítóival, sok mindent el tudott intézni a csapatnak. A bírók, delegátok a meccsek után rendszeresen a lakásán kötöttek ki. A pályagondnoki szerepet is betöltötte a csapatnál, melyet akkor *TJ Družstevník Dunajskej Flotily*-nek hívtak. A mo-

Egykori játékos társa, Horváth Tibor helyezi el a kapusmezt koporsóján.

sás, meszelés és sok egyéb feladat tartozott ehhez a szerepkörhöz.

Bárhol volt, a focinak ott kellett lennie. Ha kirándulni mentek, a meccs idejére mindig haza kellett érnü, s első unokájának már a születésekor odaajándékozta a labdát. 1994-ben került sor utolsó pályára lépésére, de a benjamin még 1997-ig edzette. Akkor beteg lett, kórházba került. Felépülése után is kijárt a meccsre, s 2010 júniusában bekövetkezett haláláig a foci volt mindene.

MEZEI JÓZSEF

A vele készült beszélgetés a következő oldalon olvasható.

CSALÁDI HELYTÁLLÁS A SORSCSAPÁS UTÁN

A képviselőtestület az árván maradt unokahúgaiddal kapcsolatos példamutató, önzetlenül segítő és nevelő magatartásoddal indokolta a díjra való jelölésedet. Meglepődtél, mikor megtudtad?

Nagyon. Aznap csak a Neoton koncert miatt mentem ki a Bursákfesztre, eszembe sem jutott, hogy még ilyen is vár rám. Bár többen kérdezték, hogy kint leszek-e, mit csinálok este, de mivel konkrétumot nem mondtak, nem is fogtam gyanút. Így aztán a díjátadásnál nem mentem a színpadra, mert távolabb álltam és nem figyeltem, nem hallottam mi történik ott. Meg az is hozzátartozik a dologhoz, hogy bár köszönöm az elismerést, jólesik a figyelmesség, de úgy gondolom, hogy az egész nem az én érdemem. Inkább a szüleim és a testvérem Bea, akit megillet a díj.

Testvéred, Ildikó tragikus elvesztése után a család nehéz helyzetbe került, mert a sorscsapás terhe mellett még a két pici árváról is gondoskodni kellett.

1995. augusztus 1-jén vesztettük el Ildit, mikor a Dunán, fürdőzés közben gödörbe lépett és vízbe fulladt. Az apa ezután azt mondta, hogy köszönöm szépen, nem kérem, és simán lemondott az egy és két éves gyerekekről. A gyámhatóság a szabályok szerint a négy nagyszülőnek adott lehetőséget, amellyel csak az én szüleim éltek. Pontosabban, nem hogy elfogadták a kicsiket, de az első pillanattól kezdve foggal-körömmel küzdöttek értük. A törvény szerint ugyanis az elhelyezésüket kimondó bírósági döntésig gyermekotthonba kerültek volna. Erről hallani sem akartak, és apu még a rendőröket sem engedte be az udvarba, mikor intézkedni jöttek. Bianca és

Mezei Ildikó

- Beszélgetés Mezei Józseffel -

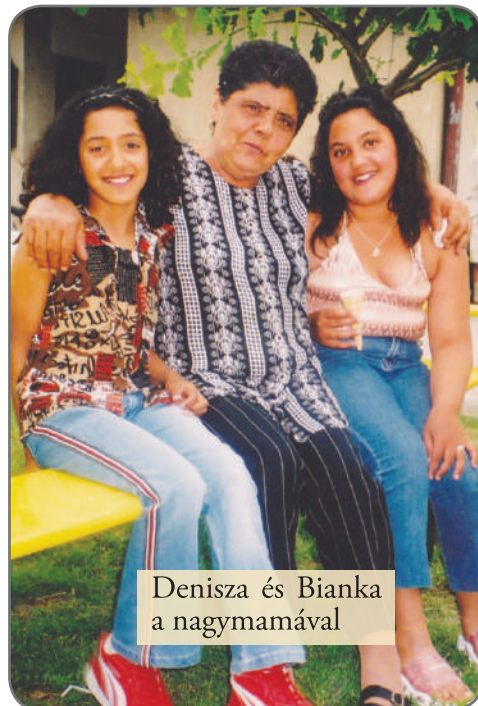
Denisza nekik köszönhetik, hogy felnöttek. Anyu mindig mondogatta, csak addig éltesse az Isten, míg felneveli a gyerekeket.

2005 folyamán aztán, néhány hónapos különbséggel mindkét nagyszülő elment, de halála előtt nem sokkal anyunak még volt annyi ereje, hogy gondoskodjon a jövőről. Tudta, ha ők már nem lesznek, az a veszély fenyeget, hogy a gyerekek a számukra idegen apához, vagy gyermekotthonba kerülhetnek. Mert ha igényelte volna az apa, akkor nekem, a nagybácsinak nem lett volna vele szemben semmi esélyem. Ekkor, óriási szerencsénkre többen önzetlen és odaadó segítséget nyújtottak, amiért máig nagyon hálás vagyok. Kanozsay doktornő, Kiss Piroska, Muszela Judit, Banai Tóth Erika, Csehi Márta, Bábi Tibor, Asbóth Sándor polgármester rendszeres tanácsokkal látták el anyut, kiokosították őt és minden lépését irányították. Emlékszem, milyen sokszor írtak kérvényeket, töltöttek ki hivatalos papírokat. Nagy volt az összefogás, mert látták, hogy ez a gyerekek érdeke. Elmondták ki után kell menni, fogták anyu kezét. Nélkülük biztosan nem sikerült volna, nagyon köszönöm nekik ezúton is. Mindenekelőtt az apát kellett meggyőzni, hogy mondjon le a gyerekekről. Ő ekkor már új családot alapított. Alkut ajánlottunk neki, miszerint, ha lemond róluk, soha többé nem kell

egy fillért sem fizetnie. Belement, s ekkor a gyerekek nevét is Mezeire változtattuk. Csehi Mártának köszönhető, hogy nem Mezeiová lett belőlük.

2005-ben tehát egy korszak lezárult, s szüleid halála után már tényleg a te válladon nyugodott a gyerekek nevelése, eltartása.

Még ez sem egészen igaz, mert Bea végig a segítségemre volt, azután is, hogy Radványra került. Munka után letekert biciklivel, süttött-főzött két napra és mindenben segített. Jött hóban-szélben, mindig. Testvérem, Aranka családja is biztos pont volt, akikre szintén lehetett számítani, csakúgy mint Janiékra és Tibiékra. Anyagilag is kijöttünk, ahogy kellett, mert állandóan volt munkám. Ha egyszerre nem is mindig tudtam megvenni mindkettőnek, amit akartak, például egy jobb görkorit, de előbb-utóbb megkapták. A gyerekek 2005-ben már elég nagyok voltak, 11 és 12 évesek, akiket anyu önállóságra nevelt. A főzésbe, sütésbe, háztartásba kicsi koruktól beletanultak. Azóta felnöttek és a maguk útját járják. Denisza cukrásznak tanult ki, és most Mocson, az üzletben eladó, Bianka pedig Bécsben, egy családi étteremben szakácskodik. Mondhatjuk, hogy jó vége lett a dolognak, és minden úgy történt, ahogy anyu akarta. Ha föntről nézi, szerintem elégedett lehet.

Denisza és Bianka a nagymamával

LELKES SZÜLŐK, SPORTOLÓ GYEREKEK

A sport nemcsak egészséges, de kapcsolatokat épít, növeli az összetartozást, együttműködésre nevel. Mindez abból is jól látszik, ami mostanában a dunamocsi ifúsági focisták körül történik. Nem az eredményekre gondolok elsősorban – amire szintén büszkék lehetnek – hanem arra, hogy a focinak köszönhetően a falu egyik legjobb közössége formálódott ki, amibe apukák, anyukák, edző, vezetők, gyerekek mindannyian beletartoznak. Közülük én most az anyukák szerepét emelem ki. Örömet nézni azt az odaadást, lelkesedést, amivel szurkolnak, szerveznek, irányítanak, s biztos háttérként ott vannak a gyerekek, a szakmai vezetés mögött. A kis focisták sikerei, fejlődése nekik is köszönhető!

A Perbete elleni 12:0-ra megnyert meccs közben beszélgettem velük a tribünön, ami nem ment könnyen, mert minden idegszálukkal a pályára koncentráltak, ahol gyerekeik cseleztek, védtek, gólt rúgtak vagy puskáztak el egy-egy ziccért. Bajkai Szabina, Varga Laura, Vörös Erika, Nagy Mónika, Keló Erika és a radványi Horváth Ica a következőket válaszolták.

Mióta tart ez a fociörület nálatok?

Ha a focival való kapcsolatot nézzük, akkor már régóta, mert a férjeink, édesapáink között is sok focista volt, ezért már nagyon régóta képen voltunk és kijártunk a meccsre. De az igazi lelkesedés tavaly kezdődött, amióta gyerekeink játszanak. Nehéz volt a kezdet, sok a vereség, sok a sírás. De már akkor is megmutatkozott egy-egy nagy eredmény, például mikor a bajnokságot megnyerő Búcsot vertük meg. Ez jelentette a fordulópontot, ettől kezdve magabiztosabban, egyenlő félként, vagy esélyesként léptünk pályára.

A meccs úgy látom igazi családi esemény, rendszeres hétfégi program

nálatok.

Meg az edzések is. Amelyik apuka, anyuka, nagyszülő teheti, az itt van. Jó időben a pályán, rossz időben a tornateremben. Megkommentáljuk együtt a dolgokat. A foci mindennapos téma otthon is, benne élünk a gyerekekkel együtt. Osztunk, szorunk, mennyi pont kell, milyen gólarány, hogy beérjük az ellenfelet.

Gondolom az edzőnek is nagy segítség, hogy ilyen odaadó a szülői háttér.

Tücsök Alfréd, az edző kezében van a szakmai munka, aki hozzáértő módon készíti fel a gyerekeket, alapozza meg a tudásukat. Mi pedig ott segítünk, ahol tudunk. A kezdeményezésünkre például heti még egy edzést beiktattunk, amikor a focizáson, szabad játékon van a hangsúly. Ilyenkor valamelyik éppen ráérő apa focizik velük. Frédi tehát szakszerűen tréningeztet, az apák pedig szórakoznak, s ezáltal a gyerekek még többet focizhatnak. A közös munka eredményeként összekovácsolódott a csa-

Foci kint is, bent is. Háttérben az anyukák beszélgetnek.

pat, tavaly hétből ötödikek lettünk, most pedig sokkal jobb eredményre számítunk. A fejlődés megmutatkozik a meccsek látogatottságán is, majdnem annyian járnak ki, mint a felnőtt meccsekre. Idegenbe autókkal megyünk, komoly szurkolótábor gyűlik össze ott is.

A vezérszurkolók: Vasas Máté, Szabó Arina Zoé, Nagy Sándor.

Levente, Tóth Krisztofer, Varga Zalán, Vadkerti Bence, Keló Dániel, Kukola Erik, Varga Ádám, Bajkai Bence, Nagy Kristóf és Vörös Dominik. Örülünk, hogy a gyerekeket is ennyire szórakoztatja a foci, és nem csak nekünk szülőknek kikapcsolódás. Rengeteget mozognak a szabadban, nem a számítógép előtt ülnek. Fia-tal a csapat, zömük játszhat még egy-két évig. A meccsek elején kicsit idegesek, de aztán az első gól után szárnyra kapnak. Egy baj van csak, mindenki gólt akar rúgni, és nagyon nehéz a labdát lepasszolni!

Ha tudunk másban is segítünk, például az új mezeket Vörös Peti vette meg, s a rányomatást is ő finanszírozta. Meccsek után valami kedvességgel készülünk, függetlenül attól, hogy mi volt az eredmény. Pizza, süti, nyalóka, keksz, csoki és hasonlóak a meglepe-

tés. A tavalyi szezonzárókor pedig a polgármester felajánlásának köszönhetően egy pati wellness kirándulással leptük meg őket.

Kik alkotják a csapatot?

Marczinkó Márton, Bödök

FÜLÖP ZOLTÁN AZ IDEI BAJNOK

A dunamocsi galambászok közül idén Fülöp Zoltán szerepelt a legjobban, aki Mitas Péter és Csontos János előtt végzett az élen a helyi klubrangsorban. A komáromi kerületben ezzel a teljesítménnyel a 8. helyen zárt.

Régi motoros már a galambászok között, gondom nem először lett bajnok.

Utoljára 2010-ben lettem első. Nem könnyű nyerni, mert nagy a konkurencia, és mind a 12 helyi klubtagból lehet bajnok. A vándorsorleget például Skuliba József kapta, mert a legtávolabbi futamot, a német versenyt, ami egyben országos verseny is, ő nyerte. Ez a leg-rangosabb futam. A vándorsorleget az kapja meg örökre, aki háromszor nyeri ezt a futamot egymás után, vagy ötször megszakításokkal. Tizenvalahány éve vitték utoljára véglegesen

Trencsénben, az országos kiállításon, 2016. januárban. Fülöp Zoltán kezében az országos 1. helyezett galambért kapott serleg.

lyezést fogott a 18 versenyből, vagy inkább 13-ból, mivel annyin indult. Azért csak ennyin, mert van úgy, hogy egy nap két verseny is van. A szezon eleje nem jól sikerült. Rosszul álltam, s nem úgy nézett ki, hogy ilyen jól alakul a vége. De sikerült behozni a hátrányt. Még az utolsó verseny előtt sem volt biztos, hogy megnyerem, de azon nagyon jól jöttek a galambok. Aznap volt a komáromi nagy vihar a nagy vízzel, úgy látszik, az enyémekek jobban bírják a rossz időjárást. Tavaly is többször volt erre példa.

Hogyan szerepelt az a galamb, amelyik tavaly országos első lett?

haza, azóta nem sikerült senkinek.

Hogyan alakult ki az ideji győzelem?

60 galambbal versenyeztem. Közülük a legjobb galambom 10 he-

Idén gyengébb szezon fogott ki, nem hozta a 2015-ös formáját. Az utódai viszont kitétek magukért, fiai a fiatalok versenyén nagyon jól szerepeltek.

ÚJRA MI LŐTTÜNK JOBBAN

Kitűnő a kapcsolat a dunamocsi és a búcsi vadásztársaságok között, amit az is bizonyít, hogy immár negyedik alkalommal rendezett baráti találkozóra egybekötött lövészversenyt a két egyesület. A helyszín évente váltakozik, most mi voltunk a házigazdák. Két-két, egyenként hat fős csapat mérte össze erejét, ennek megfelelően mindkét faluból 12-en kapcsolódtak be a

versenybe, melyet az előző háromhoz hasonlóan újra mi nyertünk meg. Csapatunkat a következők alkották: *Lajos Tibor, Lajos József, Lajos Ernő, Szalay Ferenc, Kovács Béla, id. Füssy Imre, ifj. Füssy Imre, id. Szalai István, Szlezák Pál, Lajos Sándor, id. Lajos Árpád, ifj. Lajos Árpád.*

Az egész napos rendezvény jellegének megfelelően főételként vaddisznópörköltet tálaltak.

Együtt a két baráti vadásztársaság.

OKOS TAKTIKÁVAL NAGY CSABA NYERTE A HORGÁSZVERSENYT

A gyermek horgászversenyt idén is a Burcsák-fesztivál keretében rendezte a helyi horgászegyesület, melyen tizenketten vettek részt. A gyermek horgászengedély 15 éves korig jár, ezért ezt a kort szabták meg indulási feltételként, továbbá, hogy egy botot használhattak a horgászás során. Ez utóbbi feltétel miatt jól meg kellett gondolni, hogy milyen halra dobják be a csalit a versenyzők, mi az, ami a legnagyobb fogással kecsegtet. Volt, aki a nagyobb halakra ment, más viszont úgy gondolta, hogy a sok kicsi sokra megy. Nagy Csaba, mikor egy idő után látta, hogy nemesebb hal horogra akadásának csekély az esélye, taktikát váltott és áttért a pecázásra. A böklék pedig nem okoztak csalódást, olyan tempóban lehetett őket partra dobálni, hogy

a mennyiség a győzelemhez is elegendőnek bizonyult. Ezt leginkább Antal Mátyás bánhatta, aki egy majd fél kilós dévért fogott, ami a sok bökle miatt a második helyhez lett elég. A második helyért járó oklevél és díj mellett viszont övé lehetett a legnagyobb halért járó polgármesteri különdíj. A harmadik helyet egy ügyes horgászlány, Antal Enikő szerezte meg.

A díjakat Banai Tóth Pál polgármester és Nagy Róbert, a horgászegyesület alelnöke, egyben a verseny főszervezője adta át. Az egyesület célja a horgászat megszerettetése, egy jó hangulatú verseny lebonyolítása volt, ezért eredménytől függetlenül minden résztvevő gyermek díjban, ételben és frissítőben részesült.

A DUNAMOCESI FOCITÖRTÉNET HÁROM NAGY ALAKJA TÁVOZOTT KÖZÜLÜNK

Szinte egy időben vesztettük el mindhármukat.

Három férfit, közel azonos korosztályból, akik szeretteik számára férjek, apák, nagypapák, családtagok voltak, nekünk, falubelieknek pedig barátok, jó ismerősök, szurkolótársak, s nem utolsósorban a dunamocsi futball történetének jeles alakjai, legendái.

Szenczi Zoltán, Lajos Ede és Pisti Sándor távozását nemcsak a család, a faluközösség, de a helyi focitársadalom is mély megrendüléssel vette tudomásul.

Mindhármuk pályafutása úgy kezdődött, ahogy a harmincas, negyvenes években született focisták mindegyikénél. Rúgták a rongylabdát, vagy az igazit, és nyelték a port a még aszfalt nélküli Faluvég, Belső falu, Molnár utca, Hatháza utcáinak alkalmi focipályáin, s vérre menő meccseket játszottak a konkurens utcák gyerekcsapataival. Aztán tehetségüket felfedezték, s hamarosan szerepet kaptak a nagycsapatban, a felnőtt játékosok között.

Hármuk közül Zoli bácsi futotta be a legnagyobb karriert, az ötvenes évek végének komáromi aranycsapatában lett az egyik legnagyobb név, egyik legjobb játékos. Többször meghívták a kerületi válogatottba, első ligás csapatok is csábították, de ő

hű maradt Komáromhoz. Aztán 1963 és 1970 között újra itthon játszott játékosedzőként. Lajos Ede szintén éve-

tak, Bábi Vilmos, a védelem közepének biztos oszlopa, Pisti Sándor, a kitűnően cselező jobbszélső, Szendi

kig játszott Komáromban, de mikor a hatvanas évek második felében formálódni kezdett a dunamocsi aranycsapat, akkor már mindketten itthon rúgták a bőrt, csapattársukkal, Pisti Sándorral együtt.

Ennek a bizonyos aranycsapatnak a gerincét a következők alkották: Kiss Sándor, a gyors és technikás középhátvéd, Szegi Tibor, a ballábás összekötő, Mocskos Tibor bal bekk, akinek ollózásai is emlékezetesek vol-

János, aki híres volt bombaerős rúgásairól, az alapkapusok, Boncz József és Kocsis János, valamint a kulcsszerepet játszó Szenczi Zoltán és Lajos Ede. Nem véletlen, hogy a csicsói 5:3 után feljutottak a járási első osztályba, ahol szintén kitűnően vitéztek, Naszvadot például 3:2-re, Perbetét 2:1-re verték idegenben.

A labda iránti rajongás egyiküknél sem szűnt meg visszavonulásuk után sem. A pályán való nyerni akarás tüze szurkolói hevületté változott bennük. Bármi volt is a program, Zoli bácsit a szombati meccs már biztosan a komáromi pálya szélén találta, Sanyi bácsi a DFC minden hazai meccsén ott állt megszokott törzshelyén a kaputól balra, Ede bácsinak pedig nem volt elég, hogy csak Mocson nézzen meccset, szinte az utolsó percig eljárt sógorával és régi csapattársával, Szendi Jánossal a régió jeles rangadóira.

A foci iránti szeretetükkel, fanatizmusukkal példát mutattak mindannyiunknak, s a dunamocsi focitársadalom számára örökké halhatatlanok maradnak. Nyugodjanak békében!

Új tanév a dunamocsi alapiskolában

Sokak bánatára gyorsan véget ért a nyár, a gondtalan mindennapok ideje. A Dunamocsi Alapiskolában is újra megkezdte munkáját tanító és diák egyaránt. Nagy örömmel köszöntöttük a kis elsősöket, akik birtokba vették a tantermüket, mely az új otthonuk lesz, a tudás fellegvára.

Nevelőtestületünk a mindennapos munka mellett nagy hangsúlyt fordít továbbra is gyermeink nevelésére, testi-, lelki fejlesztésére. Szeptembertől már számos megemlékezést és programot szerveztünk. Magyar népmese napját, Állatok világnapját tartottunk, Aradi vértanúkra- és Nehéz Ferencre emlékeztünk. Voltunk atlétikai napokon Izsán és Csallóközaranyoson, ahonnan egyes sportolóinknak köszönhetően, szép eredményekkel, érmeikkel tértünk haza.

A tantestület összetételében változás történt, Tarr Nóra tanító néni erősíti az alsó tagozatos pedagógusokat, miután Fözö Andrea tanító néni Gútán folytatja pályáját. Az első és második osztályos tanulók szinte teljes létszámban a napköziben tanulnak délután is, míg a többi alsó tagozatos tanuló vegyes korcsoportban végzi a délutáni feladatait.

A gyallai gyógypedagógusok is aktív segítőink évek óta, havi rendszerességgel tartanak foglalkozásokat az egyéni oktatási bánásmódot igénylő tanulóknak. Idén is indítottunk számtalan érdekes szakkört, melyeket igyekeztünk a gyermekek érdeklődéséhez igazítani, de folytatódik a munka a Czafrangó Szilvia művészeti iskolában is rajz szakon.

A nagyobbak már javában készülnek a koszorúcskára, melyre február elején a szülők, iskolabarátok báljával egybekötve kerül sor. Ezúton is sok szeretettel hívom az iskolabarátokat, tartsanak velünk ezen a jó hangulatú estén!

Lesz sí tanfolyam és erdei iskola is, amelyre idén is kapunk

állami támogatást. Az erdei iskola esetében minden alsó tagozatos tanuló egyszer a négy év alatt 100 eurót, a felső tagozatosok pedig egyszer az öt év alatt jogosultak 150 euró támogatásra. Az úszótanfolyamot május második héten szervezzük, ami az egyik legkedveltebb program az apróságok körében.

Megemlítem még az évszakokhoz és ünnepekhez fűződő kézműves foglalkozásokat, amire idén is sok szeretettel várjuk a szülőket, nagyszülőket!

A tej és gyümölcsprogram már beindult, heti két alkalommal kapnak a tanulók gyümölcsöt, illetve gyümölcslét. A tejprogram keretén belül tejet és kakaót fogyaszthatnak napi rendszerességgel a gyerekek.

Az iskola életében fontos szerepet tölt be a családokkal, szülőkkel való jó kapcsolat tartása, ápolása, így jó szívvel vesszük az építő jellegű észrevételeket. Itt szeretném megköszönni a családoknak, iskolabarátoknak és magánvállalkozóknak a Csokonai Polgári Társulás számlájára utalt 2%-os támogatást, melynek köszönhetően az alapítvány ebben az évben is megfelelő háttérrel biztosít az óvoda- és iskola diákjainak.

Iskolánk, illetve tanulóink aktivitásairól folyamatosan beszámolunk az intézmény web oldalán és a facebookon, ahol követhetik a velünk történeteket.

Végezetül mit is kívánhatnék az új tanévre? Mindenekelőtt megértést, segítő karokat és összetartást, ami révén ez a mi nagy családunk, Dunamocsi lakói egységes, erős közösséget alkothasson, hogy fejlődhessünk, és élhető jövőt teremtsünk gyermekeinknek és unokáinknak.

Banai Tóth Enikő, iskolaigazgató

Vörös Dominik és Tücsök Viktória a fotópályázat díjazottjai

Az alapiskolában fontosnak tartják az állatok világnapjának megtartását, ezért idén is programmal készültek. A szervezők célja az volt, hogy felhívják a figyelmet ember és állat együttélésére, s ezzel a köztük lévő barátságot erősítsék. Hogy az állattartás nem mindig társul felelős gondolkodással, arra a több százezer kóbor állat a bizonyíték. A kérdésről a rendezvény vendége, Dr. Slopovský János állatorvos mesélt színesen és hitelesen, megosztva a gyerekekkel a hosszú évek alatt szerzett tapasztalatait.

Dusty és Eddie

Dominik, az ajándék tengerimalaccal.

A világnap programjának keretében kiértékelték a témával kapcsolatos fotópályázatot is, melynél a legtöbb szavazatot Vörös Dominik, 2. osztályos tanuló kapta. Jutalomként övé lett a cuki, aranyszínű tengerimalac. A szintén díjazott Tücsök Viktória, 9. osztályos tanuló a házi kedvenceit, Dusty-t a berni pásztort és Eddie-t az őzpincset örököltte meg.

JÓ MOCSI BOR NÉLKÜL NINCS FESZTIVÁL

Burcsák és bor kínálatukkal idén is képviselték magukat borászaink a Burcsák-fesztiválon. Saját standján Jókai László, K. Lajos András, Domonkos Tibor,

Kukola József, Antal Mihály, Kiss József, és a Kovil Pincészet kínálta portékáját. A képen K. Lajos András látható 2015-ös palackozott borfajtaival, melyek a versenyekről többnyire éremmel tértek haza: Rajnai rizling, Zöld veltelini, Irsai Olivér, Fehér Burgundi, Fehér Cuvée és a Dunamocs Emléke elnevezésű fehér, valamint a Dunamocsi Bikavér elnevezésű vörös vegyes borok.

Élet a Duna Idősek Otthonában

Az időseket gondozó intézmény idén nyitotta meg kapuit községünkben. Az otthon elsődleges célja, hogy biztonságos és nyugodt életfeltételeket, méltó körülményeket, személyre szabott ápolást, gondozást és az ehhez szükséges szolgáltatásokat nyújtsa lakói számára. Az otthon mindennapjairól az intézmény egyik fenntartójával, Balogh Attilával beszélgettünk.

Az intézmény vezetésének eddig nem volt dunamocsi kötődése. Kérem, néhány szóban mutakozzon be az olvasóknak, s mondja el, hogyan esett választásuk a mi községünkre.

Tulajdonostársammal, Stolz Ivánnal nagyon messzire nyúlik vissza kapcsolatunk. Megyercsiek vagyunk mindketten, és már az oviba is együtt jártunk, majd az alapiskolába végül a komáromi gimibe, s együtt nyertünk a matek, fizika és kémia olimpiáson is. A főiskolán aztán már kettévált az utunk, ami után én hivatásos katona lettem, Iván pedig a nyolcvanas években Németországba – ahogy akkor mondták – disszidált. Évtizedek múlva kapcsolódtak össze újra útjaink, mikor Iván hazatért én pedig nyugdíjba mentem a szolgálatból. Ma mindketten Komáromban élünk, s közösen irányítunk két idősek otthonát, a patit – amelyet még egyedül, 2008-ban nyitottam – és a dunamocsit. Ide kerülésünk története csupán annyi, hogy az épület eladó volt, megnéztük, és úgy döntöttünk, hogy a pati otthon mellett ebbe is belevágunk.

Tapasztalattal tehát már bőven rendelkeztek, de egy ilyen döntés meghozatala valószínűleg ezzel együtt sem volt könnyű.

Tényleg nem egyszerű a döntés, mert a feladat óriási. Méltó körülményeket kell teremteni az idősek számára, minden kényelmi és komfort érzetet szolgáló hozzávalóval, amihez az épületet fel kellett újítani, a célnak megfelelően átalakítani. A munkálatok azóta is tartanak. A fejlesztési folyamat egyébként soha nem áll meg, hiszen nyitottnak kell lenni az idősek igényeire,

kéréseire és a változó idők kihívásaira. Nekünk pedig feltett célunk, hogy a dunamocsi otthont egy színvonalas

intézménnyé tegyük. Kicsit úgy érzem magam, mint egy csónakban, amit nehéz elindítani, de mikor elindul, már viszi előre a lendületet.

A lakók igényei természetesen, hiszen otthon akarják itt magukat érezni.

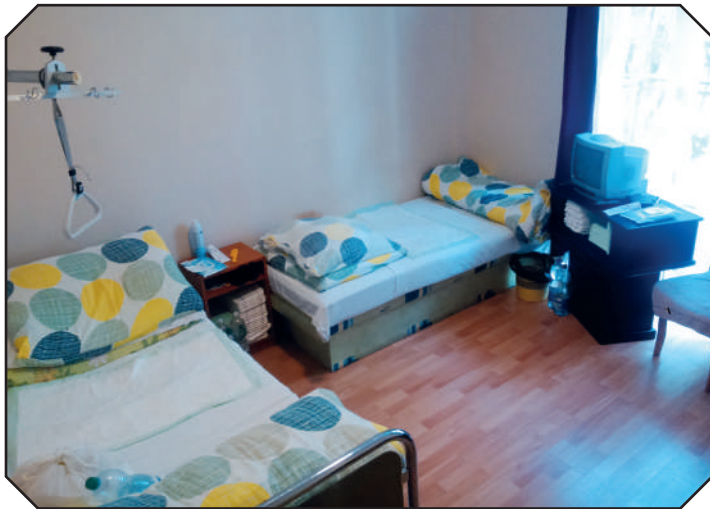
Senki nem azért kerül idő-

sek otthonába, mert minden vágya ez volt. Az élet azonban hoz olyan kényszerhelyzeteket, hogy ez válik a legjobb döntéssé. Az egészségi állapot leromlása, fizikai gyengeség, a család messzire kerülése, családtagok elfoglaltsága mind ilyen tényezőket jelentenek. Ha pedig minket választ valaki, akkor színvonalas ellátást, gondoskodást kell, hogy kapjon a pénzéért. Kérdések, kérések az idősek részéről naponta vannak, melyeket nemcsak meghallgatni, de orvosolni is kell. Az a véleményem, hogy buta kérdés nincs, csak buta válasz van. Lehet, hogy nem mindig fogalmaz pontosan az illető, lehet, hogy nem is érthető az igény első hallásra, de mindig rá kell érezni a kérdés mögött húzódó gondolatra, érzésre. A közös beszélgetések éppen ezért nagyon fontosak, mert ösztönzőek és előreviszik az ügyeket. Akár velem zajlanak, mint igazgatóval, akár Tauber Évával, az otthon szakmai felelősével, szociális munkatársával. Sok a megoldandó helyzet, kérés, amit naponta intézni, megválaszolni kell. Most például a skype beüzemelésére került sor, hiszen többen vannak olyanok, akiknek messze élnek a gyerekeik. Prágában, Svájcban, de van olyan is, akinek Kínában. A skype segítségével rendszeresen beszélgethetnek velük, ami az egyik legnagyobb örömforrást jelenti. A tisztelet megadása, az emberhez méltó élet megteremtése a legfontosabb követelmény ebben a hivatásban.

Mennyi lakója van az otthonnak?

24 lakónk van, ekkora az épület kapacitása. Nem reklámozzuk magunkat, nincs is szükségünk rá, a hírünk szájról szájra jár. A lakók közül húszan magyarok, s négyen olyan szlovákok, akik nem tudnak magyarul. Jöttek Újvárból, Búcsról, Bátor-kesziről, Surányból, a legmesszebbről

pedig Pozsonyból. Dunamocsról öten laknak otthonunkban. Hozzáértő ápolók gondoskodnak a segítségről, a hét ápoló közül jelenleg ketten mocsikak. Az ápolók munkájáról, hozzáállásáról rendszeresen kikérjük az idősek véleményét, hiszen fizetnek, s ezért szavuknak súlya van. A korábban említett vezetőkön kívül Bogács Ildikó, Kántor Judit, Takács Jana, Tóth József, Hornyák Erzsébet, Nagy Gabriella, Bohony Andrea ápolóként, Sóky Lajos szakácsként, Cédula Júlia takarítónőként teljesít napi szolgálatot. A rendszernek rajtuk kívül vannak még fontos szereplői, például Okkel doktor úr, vagy a nővér Finta Katika, aki a gyógyszereket osztja ki, adagolja.

Mivel telnek a lakók mindennapjai?

A napi programot illetően vannak kötött elfoglaltságok, de a többi időt mindenki a saját kedve szerint osztja be. Természetesen, ha az egészsége megengedi. Van, aki maguk intéznek, másokat mi viszünk, kísérünk a szakorvoshoz vagy máshová. A napi programba építettük az étkezéseket, a reggeli és esti tisztálkodásokat, a délelőtti egy órás tornát, melyeken kívül a beszélgetések, séták, tévzés jelen-

tik a leggyakoribb időtöltést. Minden szobában színes tévé áll rendelkezésre. Van, aki tempolomba jár, van, aki futballmeccsre. A lecsófőző versenyen csapatot indítottunk, és a nyugdíjas napon is részt vettünk. Igyekszünk szervesen kivenni részünket a falu életéből.

Kitűnő a kapcsolatunk az alapiskolával, Banai Tóth Enikő igazgatónővel megegyeztünk, hogy a gyerekek fel lépnek majd nálunk. Szeretnénk, ha a falu elfogadna minket, s mi is jól szeretnénk magunkat érezni Dunamocsón. Ez a jövő, ezért dolgozunk!

A REFORMÁTUS IFIK FŐZTÉK A LEGFINOMABB LECSÓT

12 csapat vett részt az idei lecsófőző versenyen, melyet a református ifik nyertek meg, maguk mögé utasítva a süttői önkéntes tűzoltókat és a helyi pingpong csapatot. A Dudás Rebeka, Záhorszky Zsuzsanna, Egyeg Emese, Egyeg János összetételű győztes csapat közül az egyetlen férfi-ember szerényen nyilatkozott a verseny után. Egyeg Jani elmondta, hogy előtte még soha nem főztek lecsót, ezért a szülőktől, nagyszülőktől tudakolták meg a receptet. A legegyszerűbb változat mellett döntöttek, piros papriká-

val, tojás nélkül, s ez bejött. Igaznak bizonyult tehát a mondás, a kevesebb néha több!

A lecsófőző versenybe a borászok szponzorként segítettek be, két liter bort ajánlottak fel minden csapatnak, helyezéstől függetlenül. A felajánlók Domonkos Tibor, Jókai László, Kukola József, K. Lajos András és a Kovil s.r.o. voltak. A „Duna Nyugdíjas Otthon” pedig 50 euró értékben ajándékokat vásárolt a résztvevő csapatok gyermek tagjainak.

VADAT, HALAT, S MI JÓ FALAT...

Az elmúlt hónapokban több horgászunkra, vadászunkra is rámosolygott a szerencse, melynek köszönhetően újabb jelentős trófeákkal, élményekkel gazdagodtak. A következőkben néhány emlékezetes horgász és vadásztörténetet elevenítünk fel.

1. HORGÁSZAT, JÓKAI ÉS KLUČÁR MÓDRA

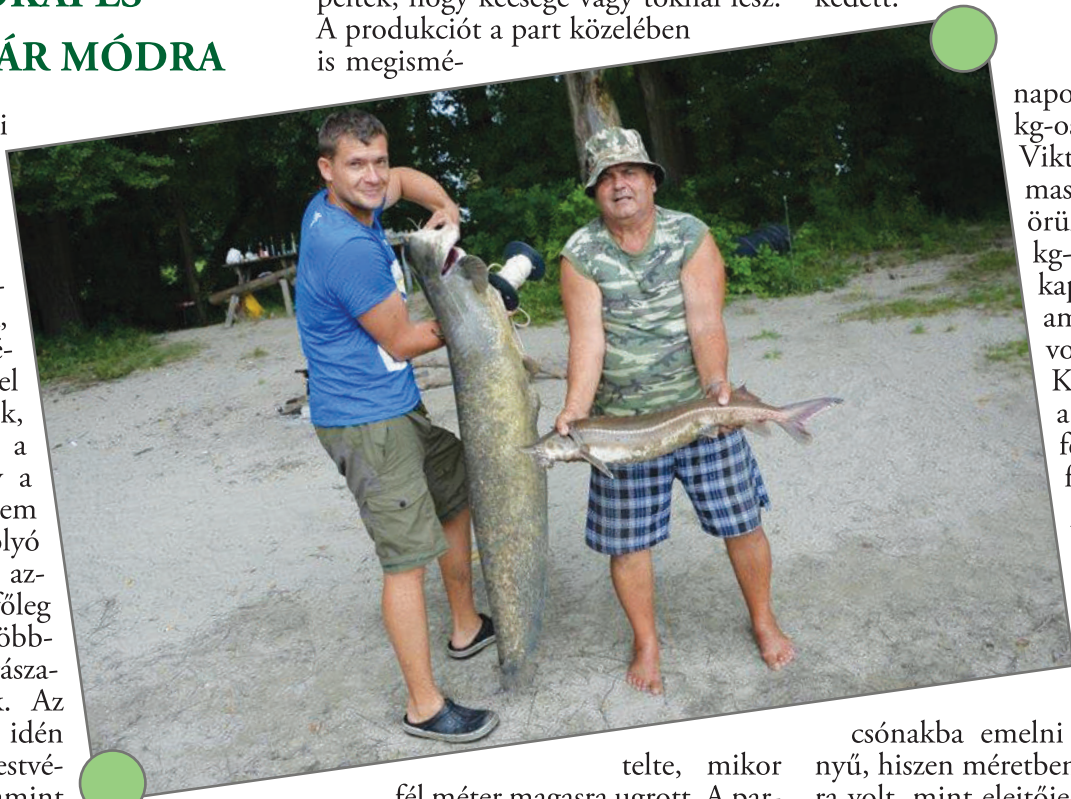
Jóka
Zsolt és Viktor nagy horgászok, akik gyerekkorukban Komáromban éltek, de mikor hétvége szüleikkel Mocsra jöttek, már ültek is a biciklire, hogy a Dunáig meg sem álljanak. A folyó iránti szerelem azóta is tart, és főleg nyáron nagy, többnapos horgászatokat tartanak. Az ikrek mellett idén is ott volt testvérük Attila, valamint Klučár Károly, és fia Marian. Közülük kettőnek is sikerült megütni a „lottó ötöst”, életük halát fogva

meg. Először nézzük Karcsi bácsit! Csontival horgászott, jött a kapás és berántott, ami után érdekes dolog történt. A hal a vízből kiemelkedve óriásit ugrott, amiből rögtön megtipelték, hogy kecsege vagy tokhal lesz. A produkciót a part közelében is megismé-

közeli, legalábbis dunamocsi viszonylatban biztosan. A boldog horgász ott hon később elkészítette a sárgás húsú nemes halat, melyből minden horgásztársának néhány szelettel kedveskedett.

Ugyanazon a napon Zsolti is egy 4 kg-os márnát fogott, Viktor pedig hatalmas zsákmánynak örülhetett. A 25 kg-os harcsa bizony kapitális példány, aminek olyan ereje volt, hogy Mocstól Karváig elhúzta a ladikot. Másfél óráig tartott a fárasztás, amit a partról való bekiabálások fűszereztek: „Jól megtornáztat, gyerek!”, „Csak nehogy Csenkéig vigyen!”. A

csónakba emelni sem volt könnyű, hiszen méretben majdnem akkora volt, mint elejtője. Az elosztásnál a parti minden tagja kapott belőle, legnagyobb része pedig a karácsonyi asztalra kerül.

Marian.

telte, mikor fél méter magasra ugrott. A parton megállapították, hogy kecsege, és nem is akármekkora. Majdnem öt kilót nyomott, ami rekord vagy rekord

2.

LAJOS DODI „NYOLC UJJAS” VADÁSZATA

Tisztázzuk először ezt a nyolc ujjat! Vadászunkat az sem zavarta, hogy egy kisebb konyhai balesetnek köszönhetően két ujját megvágta, melyekbe varratok kerültek, s a kezét a képen látható kötés borította. Elvégre célozni attól még ugyanúgy lehet, s a ravaszt a gyűrűsujjal is meg lehet húzni. Az állatot a 150 méterre álló autóhoz cipelni már nehezebb volt, de ne szaladjunk annyira előre!

A vaddisznó a moci határban régebben nagyon ritka volt, de mostanában vadászaink

mindig meglövik azt az évi 5-10-es példányszámot. Így volt ez idén is, amikor – jelen állás szerint – Gál Lászlónak 3, Szlezák Pálnak 2, Lajos Józsefnek 1 állat került puszkavégre. Dodi rendszeresen kijár vaddisznóra, naplemente előtt úgy egy órával indul, teliholdkor pedig éjjel is vadászik. Az elejtés napján a repcében várta a vadat, amely meg is érkezett. A lövésnél érezte, hogy talált, de a disznó, mintha mi sem történt volna, elszaladt. Vadásztársával, Szlezák Pállal utánamentek, de mivel vérnyomokat nem láttak, felhívták Orosz Jenő vadászt, hogy kutyájával, a vadkeresésre alkalmas tacskó kopóval segítsen a keresésben. Az etetőhelytől kb. 150 méterre lettek rá a már mozdulatlan állatra. Ezután már csak az említett vonszolás, a nyúzás és az áldomás volt hátra.

ERDÉLYI ZARÁNDOKLATON

Dunamocsról Mogyorósi Katalin, a radványi Bödök Eszter társaságában vett részt azon az erdélyi zarándoklaton, amit a Magyar Koalíció Pártja szervezett Gyulafehérvárra, Márton Áron püspök halálának évfordulója kapcsán. Három buszt indítottak a komáromi, szenci és dunaszerdahelyi körzetből. A két nap alatt megtekintették Nagyváradot, Kolozsvárt, és Gyulafehérvárt, s fő programként részt vettek azon a szentmisén, melyen sor került a magyarságért sokat szenvedett püspök most elkészült szarkofágjának leleplezésére és megáldására.

F résztvevők ezúton is köszönik az MKP-nak, hogy részt vehettek ezen a szép élményeket nyújtó kiránduláson.

HÁZTARTÁSI GÉPEK, SZERSZÁMOK ELADÁSA ÉS KÖLCSÖNZÉSE!

PAPP JÓZSEF. TELEFON: 0905 296 740

A KILENCVENES ÉVEK FOCIJA

1 1984-ben még óriási történelmi sikert aratva a 2. helyet szerezte meg a csapat a járási bajnokságban, de 1985 ősze után, mikor a sikeredző Horváth Tibor távozott tőlünk, zuhanórepülésbe kezdett a dunamocsi labdarúgás. 1986, 87, 88 jórészt a „pénzhiányos dögledezésről” szolt, 1988-ban pedig – indulatos viták közepette – a klubbal összefort „búrtordarab”, az egyben játékos, edző és ügyintéző szerepkört betöltő Mogyorósi Kálmán is jobbnak látta a Búcsra igazolást.

A problémákat tetőzte, hogy a klub mindenesének a távozásával együtt a játékosok igazolványai a járási focit kézben tartó Nemzeti Front sportosztályára kerültek. Az 1988/89-es szezon rajtjáig már csak egy nap volt hátra, s az igazolványok hiányában a klubot az a veszély fenyegette,

1 1989 őszen azonban beköszöntött a „bársonyos forradalom”, elérkezett a rendszerváltás időszaka, amely új kihívásokkal, politikai és társadalmi környezettel, problémákkal jelentkezett. És vitákkal. Mert a kedélyek továbbra sem nyugodtak, s a forrongások napirenden voltak nemcsak a foci körül, de az élet minden más területén is. A szabadság beköszöntével a politizálás, a vállalkozási kísérletek, a változtatási ötletek mindennapossá váltak Dunamocson. A helyi focival kapcsolatosan többekben szintén a megújulás igénye fogalmazódott meg.

Olyannyira megrázkódtatást jelentett ez az év a helyi sportban, hogy éppen a rendszerváltás évében, 1989/90-ben ki is esett a csapat. Tücsök Géza vezetésével a következő évben feljutottunk, de a megpróbáltatások tovább folytatódtak. Pofozógépek lettünk a járási osztályban, melyet

jobboldali ék volt sokáig a csapatban, hanem az egyik kulcsembert, akinek gyorsaságára, elfutásaira a támadó taktikánk épült. A játék közben nem ismert tréfát, minden idegszálával a győzelemre koncentrált. Rá mindig lehetett az összeállításnál számítani, ha csak a fél csapat ment el egy idegenbeli meccsre, ő biztos köztük volt. 1970-től 2000-ig focizott, 1988 és 2010 között pályagondnokként tevékenykedett, melyhez elsősorban a mosás, pályameszelés tartozott.

A focikedv szintje a kilencvenes évek elején sajnos egyre alacsonyabbra került. Jellemző volt, hogy bár a hazai meccseken teljes csapatot tudtunk pályára küldeni, de az idegenbeli találkozókra sokszor 8-10 embert alig lehetett összeszedni. A hiányzókat kényszerűen az ifjúságiakkal helyettesítették. A nyolcvanas évek régi gárdája fokozatosan szegre akasz-

hogy nem tud elindulni a bajnokságban, s ezzel együtt akár meg is szűnik. A kritikus helyzetben id. Banai Tóth Pál, Vörös Benő, Kiss Sándor és Szabó József községi elnök ragadta kezébe a kezdeményezést. Komáromba, Pozsonyba utaztak és befolyásukat latba vetve az utolsó pillanatban elintézték az új igazolványokat. El lehetett tehát kezdeni a következő szezont.

újabb kiesés követett.

1 1991-ben az egyik játékos, Virág József vette át a csapat körüli minden szerepét, és hol egyedül, hol mások segítségével 1994-ig becsületesen ellátta azt. Itt kell megemlítenünk a több mint 20 éven át pályagondnoki szerepet is betöltő Bábó Zoltán nevét, aki évtizedeken át rengeteget tett a mocsai labdarúgásért. Nemcsak

totta a cipőt, az újak, az egyébként tehetséges dorastos generáció pedig még nem vette át a stafétát. Ezt a felemás helyzetet legjobban egy Aranyoson – talán 1993-ban – játszott bajnoki mérkőzés kapcsán tudjuk megvilágítani. A nagycsapat nagy nehezen hat felnőtt játékost tudott összeszedni a meccsre, így az ifjúsági csapatból kellett többeknek beállnia, akik viszont közvetlenül előtte fejezték be meccs-

csüket a helyiekkal. A dorast egyébként megverte az aranyosiakat, de az alig befejeződött meccsel a lábukban, fáradtan kellett jó néhányuknak újra focizniuk, aminek nem lehetett jó vége. A csapat a szünetben már 7:0-ra veszített, s a második félidőre nem is állt ki. A hosszas kínlódás vége az lett, hogy kiestünk a járási első osztályból, s ezzel együtt a csapat teljesen szétesett. Visszaemlékezések szerint fél évig a játékot is felfüggesztettük, nem játszott egyik osztályban sem a DFC.

A szétesés és az eredménytelenség ellenére az viszont bizakodásra adott okot, hogy lassan beérett egy tehetséges „dorastos” generáció, melynek legjobbjai már korábban is rendszeresen be voltak vetve a felnőtteknél, a nagycsapat krónikus létszámproblémái miatt.

A kudarcok közepette sokan úgy gondolták – a Horváth féle korszakból is merítve –, hogy kell egy idegen a moci fociba, hátha hallgatnak rá, hátha rendet tud tenni a fejekben, s talán vissza tud hozni valamit a régi dicsőségből. Volt tehát lelkerő a megújulásra, melynek jegyében felkérték a komáromi Tóth Lászlót, aki 1995 tavaszán jött Dunamocsra. Elő-

te a vezetőség hazahozta az idegenben játszó focistáinkat is, hogy a feljutást megcélzó Tóth edző kezei alá minőségi gárdát adhassanak. Az új seprű jól sepert, s 1996-ban visszajutottunk az első osztályba.

A feljutás azonban nem volt izgalommentes! A radványiak az őszi szezon után a bajnokságból való kilépést fontolgatták játékoshiány miatt, ami minket nagyon hátrányosan érintett volna. A kilépőknek ugyanis törlik a meccseit, így az őszi radványi győzelmünk pontjai nélkül kellett volna folytatni a küzdelmet. Minden áron életben akartuk tartani Radványt, ezért Virág József vállalta, hogy játékosként átigazol hozzájuk. A pontjaink így megmaradtak, de Virág Józsi azért radványi mezben kicsit ránk ijesztett a tavaszi hazai meccsen. Nem bírtunk betalálni a kapujukba, sőt volt csatárunk egyszer csak kihagyhatatlan ziccerbe került, melyet be kellett rúgnia. Ezzel 1:1-re állt a félidő, és veszélybe került a feljutásunk. „Ha még egyet rúgysz, szétrúgjuk a ...-d!” – szoltak játékosaink finoman „beépített emberünknek”. A második félidőben fordítottunk, s nagy gólaránnyal hoztuk a meccset. A második helyen való feljutás végül az utolsó

mérkőzésen dőlt el, mikor a Csókás Tibor felrúgásáért megítélt büntetővel 1:0-ra győztünk Lakszakállason.

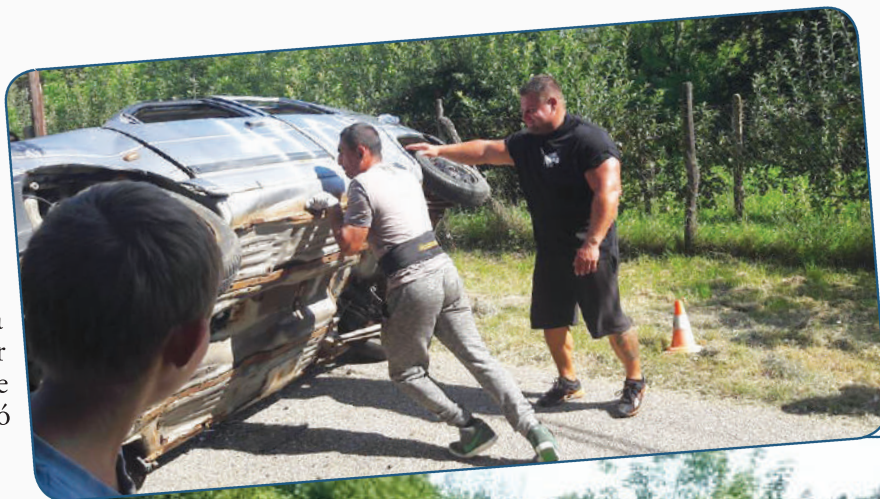
Erős gárda volt ez az 1996 körüli, melyben a játékosok túlnyomó része a húszas éveinek elején járt, s a következő években az első osztályban is megállta a helyét. De mindezt már a pati Hornyák Zoltán irányítása alatt tette, mivel Tóth László csak másfél évig maradt. 1994-től az elnöki tisztelet Mikes László töltötte be, a titkár Tücsök Alfréd, a pénztáros Egyeg András volt. A következő három évben a csapat kiváló, nézőcsalogató játékkal mindig a bajnoki tabella első felében tanyázott, s a következő játékosokból állt: Banai Tóth István, Banai Tóth Pál, Bábi Zoltán, Bellabás Ernő, Cabadaj Dušan, Csontos Tibor, Csókás Tibor, Farkas Csaba, Hollósi Sándor, Hornyák Zoltán, Jókai László, Kele Géza, Kocsis János, Lajos András, Lajos Erik, Lajos Sándor, Mocsi Ernő, Nagy Sándor, Novoszádek Viktor, Szalay Ferenc, Szendi János, Tücsök Alfréd, Vasas Péter.

Sajnos a DFC a 2000/2001-es szezontól ismét alacsonyabb osztályban szerepelt, de ez már a 2000-es évtized történetéhez tartozik.

MEGMUTATTÁK EREJÜKET A BURCSÁKFESZTEN

Dunamocsi és vendég „erős emberek” tartottak bemutatót a helyi közönség előtt, melyet a résztvevőként is fellépő Tóth Tibor szervezett. Itt volt a bátorkeszi Kaszab Péter is, aki nemcsak a bemutatón emelkedett ki a mezőnyből, de országos viszonylatban is az egyik legnagyobb ásznak számít a maga 8 szlovák bajnoki címével. Már visszavonult az aktív versenyzéstől, de bemutatókon – jelen esetben Tibi hívó szavára – időnként rajthoz áll.

A résztvevők a megszokott strong man gyakorlatokat végezték, így többek között volt kőgolyó emelés, rönknyomás, koffercipelés (egyenként 131 kg-os súllyal), és autóátfordítás is. A nap egyik fénypontja Tóth Tibi produkciója volt, mikor foggal húzta el Bábi Tibi terepjáróját. Tervei között szerepel, hogy kamionnal is megpróbálja, amit talán már a következő Burcsákfeszten megnézhetünk.

BANGLADESI KULTÚR SOKK. HA NEM LÁTOM NEM IS HISZEM EL!

- Kele Géza úti beszámolója -

2. rész

Éppen a Ramadán ünnep idején jártunk Bangladesben. A muzulmánok ilyenkor csak napfelkelte előtt és napnyugta után étkeznek, még vizet sem vesznek magukhoz egész nap. Mi viszont jó étvágygal ettünk, s az étkezéseket valamilyen különleges levessel kezdtük. A vendéglátó szedte ki az ételt, mert nem illett magunknak szedni. Egy kis tálon arab kenyerét és két szellet sült csirkecomb is volt, melyeket a levessel együtt illett fogyasztani. A kétfogásos főétel általában sült és pácolt kecske vagy birkahúsból állt, vagy néha csibét, halat és azut táltak. Köretként rizs, burgonya és zöldség szolgált. Mindent hazai fűszerekkel, nagyon pikánsan készítettek. Mivel Banglades a mangó hazája, így abból sem szűkölködünk. Régen volt ilyen jó sorunk, mondogattuk a házigazdáknak. Ők, hogy meg ne sértsenek, egy naplemente utáni kis vacsorán általában velünk ettek. Mi is tiszteletben tartottuk a Ramadán szokásokat, s ha jött a közös ima ideje és félbeszakadt a tárgyalásunk, akkor félre vonultunk lakostályainkba. Hihetetlen erős náluk a vallás ereje, mi európai keresztények tanulhatnánk tőlük elhivatottságot a hit gyakorlásában.

Szabadidőnkben programokat szerveztek nekünk. Elvittek sétahajózni, ami felejthetetlen élmény volt. Egy nyitott kis bárkán csónakáztunk, láttuk a „bennszülött” halászokat, halászfalujuk kunyhóit,

ahol a villany sincs bevezetve.

Megtudtuk, hogy Banglades lakosságának 60%-a írástudatlan. Min-

den családban 4-5 gyerek van, de a párok nem udvarolnak egymásnak, nem járnak együtt. A szülők

láttuk is ezt az utcákon és utakon! Emberáradat mindenhol, jön-megy a tengernyi nép, valami brutális tömeg. Szoknyás férfiak az utcákon, lefátyolozott nők

a gyerekeikkel. Mindenki megy valamerre, vagy éppen csak ácsorog gondolataiba merülve. A nők nagyon sze-

kiteszik egy papírdarabra, és a földön ülve várják, hátha valaki éppen olyat keres és megveszi. Kézműves műhelyekben mindent kézzel készítenek és minden kapható. Zöldség árus mellett birkahúst árulnak és húst darabolnak. Hűtő? Dehogy van! Nekünk, európai embereknek hihetetlenek a körülmények.

Hobbimat, a futást Bangladesben nem űzhettem. Láttam egy olyan országot, ahol nem lehet, nem szabad futni és persze nem is fut senki. Egy marék rizs a legtöbb ember napi betevője. Azt mondta vendéglátónk: „Ha élni akarsz, ne menj ki egyedül, ne hagyd el a védett területet, ne fuss!” Nem csodálkoztam, mert láttam, mi van a városban.

Egyébként a közlekedési szabályok is érdekesek náluk. Egy szabály van, a balra tarts, mint Angliában. Minden más területen az érvényesül, hogy kinek a dudája erősebb, kinek a járműve nagyobb. Nincsenek forgalmi táblák, európai ember ott nem tudna közlekedni. Riksák, gyalogosok járnak keresztbe-kasul az autók és buszok között. Apró buszok! Minden busz tarka-barka, már amelyikén van festék. A busz csak kinézetre hasonlító a mieinkhez. Azokon nincs ablak, nincs irányjelző és általában festék sincs. Minden autó ütött kopott, ami a buszokra hatványozottan jellemző. Az autók elején egy hatalmas ütköző van felszerelve. A buszokon

megegyeznek egymás közt a házasságról, amit mindenki elfogad. Ez a gazdagok és szegények közt is így van. A fővárosban, a 16 millió helyi lakos mellett még naponta 8-10 millió ember ingázik a környékről. Na,

retik a tarka ruhákat, minden színesnek tűnik ezáltal. Egy tarka kavalkád az egész.

Az út szélén minden kapható. Ha találnak valahol pár téglát, azt összedarabolják, porrá zúzzák,

lógnak az emberek, a te-
tőkön is utaznak, az index
pedig egy elől kihajló utas,
aki kézzel mutogatva segíti
a sofőr munkáját. Felfog-
hatatlan közúti állapotok
uralkodnak, 40 kilométert
4 órába telt leautóznunk.
Az utolsó napon, visszautaz-
záskor majdnem le is kés-
tük a repülőt.

Hazafelé Dubaiban
tölthettünk még néhány
kellemes napot. Ha már
láttuk a világ egyik legsze-
gényebb helyét, lássuk a
leggazdagabbat is! Már
a repülőből káprázatos
a város látványa. A fel-
hőkarcolók soksága, a
tengerpart, a pálmaszig-
et a Burj Khalifa, az
arab kőházak, az oázisok
sokasága. Irgalmatlan
nagy az a reptér. Be-
lépéskor tüzetesen át-
vizsgálták bennünket,
hiszen tudták honnét
jöttünk. A nagyon szim-
patikus és kedves arab
ruhás vámtisztek eliga-
zítottak bennünket. A
reptér fő épületében ra-
gyogott minden. Üveg,
ezüst, tükrök csillogása,

és minden patyolat tiszta.
Metró jár a reptéren és több
szintes az egész. A nagy tá-
volságokat vízszintes moz-
gólépcsőkkel hidalták át,
mert itt még arra is gondolt-
tak, hogy ne kelljen gyalog-
olni a csomaggal.

Viszonylag olcsón
laktunk a belvárosban egy
négy csillagos hotelben. Az
50 dolláros szobáért nálunk,
ilyen színvonalért mi-
nimum 150 eurót elkérnének.
Az árak az üzletekben
hasonlóak, mint nálunk,

ám Bangladeshez hasonló-
an itt sem lehet sört kapni,
és semmilyen más alkoholt.

A városban taxi 10
dollárért fuvaroz, luxusau-
tókkal. Érdekes volt a ró-
zsaszínű női taxikat látni,
amit nők vezetnek és nők
utaznak benne. Természe-
tesen itt is elfátyolozva, bár
az Arab Emirátusok már
szabadabb ország. Este ki-
mentem kocogni, 46 fok
körül volt a meleg és ho-
mokvihart jeleztek a város-
ban. De nem hagyhattam
ki az élményt, hogy futva
lássam a várost. Homok-
vihár gyakran van ott, én
nem éreztem belőle túl so-
kat, talán fátyolosabb volt
a levegő a finom homoktól.
Itt is ramadán időszak volt,
napközben csendesség, de
este beindult a város. Futás
közben csodáltam az éjjeli
életet. Jöttek mentek min-
denfelé, csoportosan. A csa-

ládoknál a férfi ment elől, a
többiek utána. Egy helyen
fiúk fociztak és felém gurult
a labda. Angolul szóltak,
rúgjam vissza, megköszön-
ték. Mindenki tud angolul!
Néztem egy kicsit a játéku-
kat, hát nem volt magas a
színvonal, csak olyan rug-
dosás.

Voltunk a város-
ban megnézni a nevezetes-
égeket. Leginkább a zenélő
szökőkút hatott rám. Arab
zene mellett tűzcsóvák
táncoltak a víz tetején és
a vízben. Csodás látvány
volt! Rengeteg turista vi-
deózta a szökőkutat, ami
fél óránként ismétlődött,
százak öröme. Sikerült
felmenni a világ legmagas-
abb épületére a Burj Kalifa
toronyházba, ami 828 mé-
ter magas. A 124. emeletről
néztük a felhőkarcolókat és
a várost, ami alattunk terült
el. Felejthetetlen és félelme-
tes élmény volt!

Olyan élmények-
ben volt részünk ez alatt a
pár nap alatt, ami pénzben
nem mérhető. Külön kö-
szönet munkaadómnak, az
LC Packaging TPI vezető-
ségének a felejthetetlen na-
pokért. Végezetül annyit:
örülünk nagyon, hogy
Európában születünk és
ebben a jólétben élhetünk,
mert Bangladeshez képest
mi nem tudjuk mi az a nél-
külözés és szegénység.

Kele Géza

A szövetkezet története Dunamocson

1.rész

A MEGPRÓBÁLTATÁSOK A HÁBORÚ UTÁN IS FOLYTATÓDTAK

1938 novemberében még a Magyarországhoz való visszatérés eufóriájában élt Dunamocs népe, amely lelkesedve, optimistán tekintett a jövő felé. Aztán néhány év alatt minden a visszájára fordult, s az egyik sorscsapás a másikat követte. Kitört a háború, amely szinte minden családtól elvette a maga áldozatát, s az életben maradottak is megszenvedték a front átvonulását, a fegyverropogás és a katonai atrocitások okozta halálfélelmet, valamint a fizikai nélkülözést. 1945-ben aztán beköszöntött a béke, amely ugyan a fegyvereket elhallgattatta, de nyugalmat egyáltalán nem hozott. Sőt, sok idős ember beszámolója szerint ekkor kezdődtek csak igazán a bajok.

Az emberélet ekkor már közvetlenül nem forgott veszélyben, de a magyar nemzetiség, a társadalmi helyzet, a föld birtoklása olyan lelki, fizikai gyötrés forrása lett, amelybe a háborúhoz hasonlóan sokan belehaltak, vagy életük értelmét, céljait, álmait elveszítve lettek halálukig reményvesztetté, búskomorrá.

Családok tucatjait deportálták kényszermunkára Csehországba, hogy lehetőleg sose térjenek vissza, s ott, az elűzött szudéták hült helyén olvadjanak be az államalkotó „csehszlovák nemzetbe”. Majd elkezdődött a Magyarországra való kitelepítés, amely családokat, szerelmeket tépett szét, s okozott a távolra kerültekben örökké tartó gyötrő honvágyat. Megszüntették a magyar iskolákat, hogy a gyerekeket megfosszák az anyanyelvi művelődéstől, majd hosszútávon a magyar identitástól is. Ugyanebből a logikából fakadóan betiltották a magyar lapok, könyvek kiadását.

A KOMMUNISTA HATALOM AKCIÓBA LENDÜL

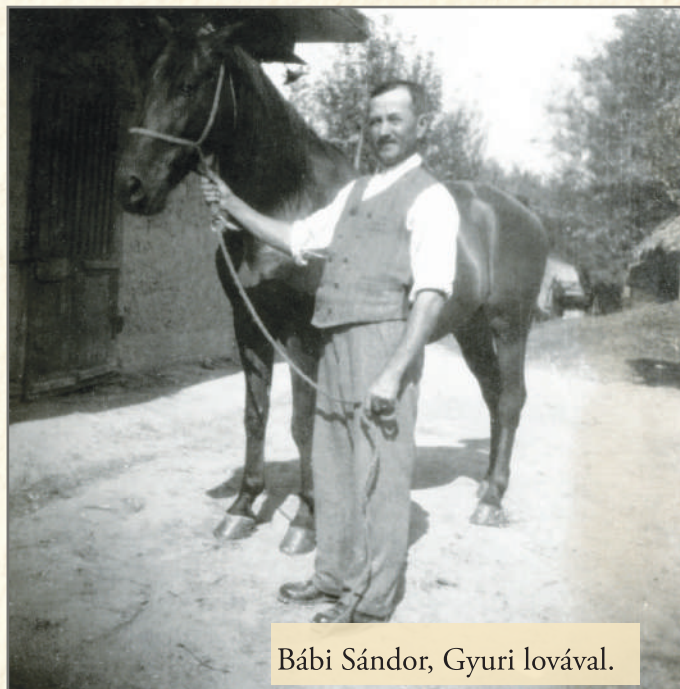
1948-ban aztán Gottwald vezetésével a kommunista párt szerezte meg a hatalmat, akik leállították a kitelepítést, megnyitották a magyar iskolákat. Ez azonban csak fájdalomcsillapítónak lett jó mindazok

A traktoron Babi Mihály, mögötte édesapja Babi János. Már a gazdavidág idején megjelent a traktor Dunamocson.

elviseléséhez, ami ezután következett. A néphatalmat és az emberek egyenlőségét ugyanis a marxista gondolat úgy képzelte el, hogy mindenkit egyformán földönfutóvá kell tenni. Ezt persze nem így hangoztatták, de a lényeg ez volt. Akinek tehát van valamije, falusi viszonylatban elsősorban földje, birtoka, üzlete azt el kell venni, állami tulajdonba kell helyezni. Az állam majd gazdálkodik rajta, s mindenkinek egyformán juttat, mindenkinek egyformán jó lesz. Mi már ismerjük a történet végét, a kommunista kísérlet következményeit azóta is nyögjük.

A korabeli parasztember még nem látta a jövőt. Ő csak azt látta, hogy elveszik a tehenét, elveszik a lovat, elveszik a kis földcskékjét, amin addig a betevőjét keresve dolgozott. Ezzel pedig elveszik az életformát, amit évszázadok óta a családja folytatott, s amit ő is helyesnek tartott. Elveszik a sajátjában végzett munka örömét, elveszik a gyarapodás lehetőségét, elveszik élete értelmét. A függetlenség helyett, a „magam ura vagyok” életforma helyett a szövetke-

Babi Sándor, Gyuri lovával.

zetbe hajtott gazdák egyszerű alkalmazottak, bér munkások lettek a jéredében. Így gondolkodott akkoriban a dunamocsi parasztember a változásokról.

A SZÖVETKEZETHEZ VALÓ VISZONY VÁLTOZÁSAI

Az első szövetkezeti generáció, vagyis azok a gazdák, akik előtte még önállóan gazdálkodtak, tragikusan élték meg a szóban forgó eseményt. Olyan volt nekik a szövetkezetesítés, mintha a húsból téptek volna ki egy darabot. A régi gazdák többsége nem tudta feldolgozni a megrázkódtatást, ami sok esetben meg is rövidítette múltba révedő életüket.

A fiatalabb generációk azonban élni és boldogulni akartak, alkalmazkodva a szocialista valósághoz. A szövetkezetben vagy a városi munkahelyen eltöltötték a maguk nyolc óráját, hogy aztán átadhassák magukat a második műszaknak. A háztájinak, a zöldségek termesztésének, az új ház építésének és a többi, egyéni gyarapodást elősegítő tevékenységnek. Ez meg is hozta a gyümölcsét, szinte mindenki egyre jobban élt. A régi házak eltűntek, újak nőttek a helyükre, a falukép átalakult, modernizálódott.

A szövetkezet pedig erősödött, fejlődött. Néhány év után már nemcsak beletörődtek, elfogadták, de valahogy meg is szerették a szövetkezetet az emberek. Mert munkalehetőséget nyújtott, mert nem kellett vá-

rosi munkahelyre utazni, mert a havi fizetés biztos alapot adott a jólétre, mert segítségével kirándulni, világot látni lehetett, mert az egyes részlegeken jó munkaközösségek alakultak. A szövetkezet rendszerváltás utáni megszűnése óta ezért az emberek nosztalgiával tekintenek a JRD-s időkre. Még olyanok is, akiknek a családját, egzisztenciáját tönkretette a szövetkezetesítés, úgy beszélnek a hatvanas, hetvenes, nyolcvanas évekről, mint a régi szép időkről, s visszasírják a szövetkezetet. De ezzel együtt szidják is a létrejöttét, és elítélik az ötvenes évek történéseit.

Ebben a magatartásban csak látszólag van ellentmondás, és mindkét szempontnak megvan a maga igazsága. Ugyanis, amíg a szövetkezet kezdete értelmetlen rombolással járt és kegyetlenül bánt el a falu népével, addig a helyzet a hatvanas évekre konszolidálódott, s a szövetkezet virágkora a lakosságnak már a megélhetést, a viszonylagos jólétet biztosította.

AKKOR MOST JÓ VOLT A SZÖVETKEZETESÍTÉS, VAGY NEM?

Vitatkozni lehet a fenti kérdésen, de a lényeg biztosnak látszik: a szocializmus, és vele együtt a kollektivisták szövetkezeti rendszer egy értelmetlen zsákutca volt. Látszólag fejlődést, gyarapodást ho-

zott, de ez a fejlődés torz volt és hamis, és közben egyre nőtt a lemaradás a Nyugathoz képest, amely a háború után is a régi, magántulajdonra épülő úton járt tovább. A régi gazdailágot például nem lerombolta, hanem hagyta, hogy a maga útján menjen tovább, és természetes módon fejlődjön, alakuljon. Az egyik út a fokozatos lerongyolódáshoz, az 1989-es csődhöz vezetett, s azt a bizonyos 40 évet máig sem bírtuk kiheverni, míg a másik út 70 éve él és virágzik.

Kár, hogy a háború után elvették nagyapáinktól a boldogulás természetes útját. Mert nekik volt igazuk. Ők tudták, ha a Kesét, Árvát, Madárt, Hajnalt, Tündért, Szellőt, Csillagot, Villámot közös állami istállóba viszik abból semmi jó nem fog kisülni.

A következőkben a dunamocsi szövetkezet több, mint 50 éves történetét tekintjük át a kis jéerdétől, a virágkoron át egészen a bukásig.

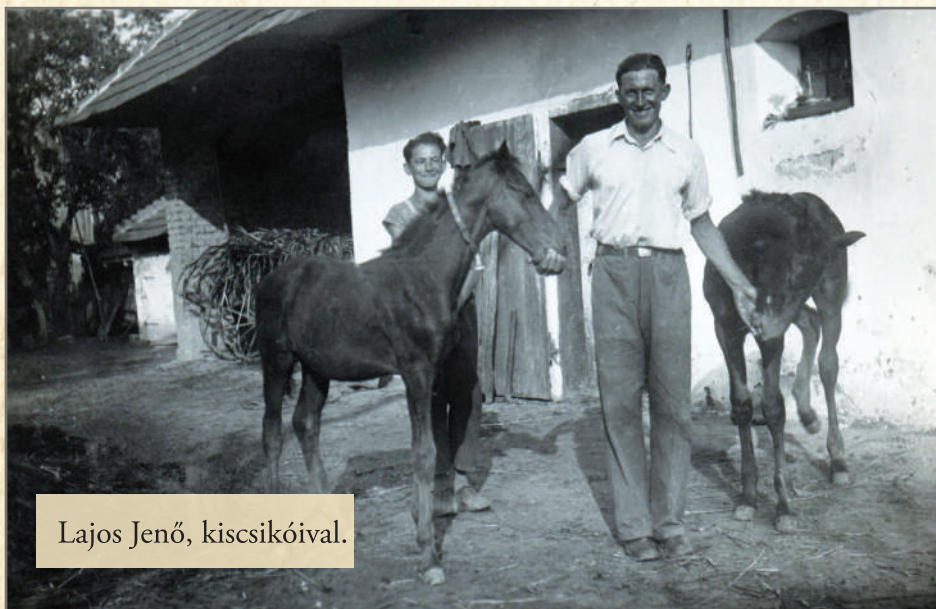
A „KIS JRD” MEGALAKULÁSA

1948 folyamán lépten-nyomon hallani lehetett arról, hogy a februárban hatalomra került kommunista párt a mezőgazdaságot az egyéni parasztgazdálkodás útjáról a kollektivizálás szocialista útjára kívánja terelni. 1949-ben, a CSKP IX. kongresszusán már egyértelműen kimondták, hogy a szocialista nagyipar nem létezhet szocialista nagyüzemi mezőgazdaság nélkül. Hamarosan megindult a szövetkezetek szervezése, a föld „közös” tulajdonba vétele. Rá kellett döbbsen a falusi gazdáknak, hogy öröknek hitt értékei ingatagok és mulandóak. Most azt követelték tőlük, hogy önként mondjanak le tulajdonukról: földről, állatokról, gazdasági eszközökről, s örömmel vállalják a „cselédeknek” tekintett szövetkezeti dolgozó státuszt.

Mint minden nagy változás, a szövetkezetesítés fogadtatása sem volt azonban egyöntetű a helyi közvélemény részéről. A kérdés megosztotta a falut, hiszen a szegényebb népréteg az előrelépést, a vagyoni különbségek megszűnését, a biztosabb és kiszámíthatóbb megélhetést remélte a változásoktól. Az országos értelmiség, és a közvélemény egy jelentős része fejlődésként, a régi, kisbirtokra épülő gazdálkodás meghaladásaként fogta

Bellabás István, csikójával.

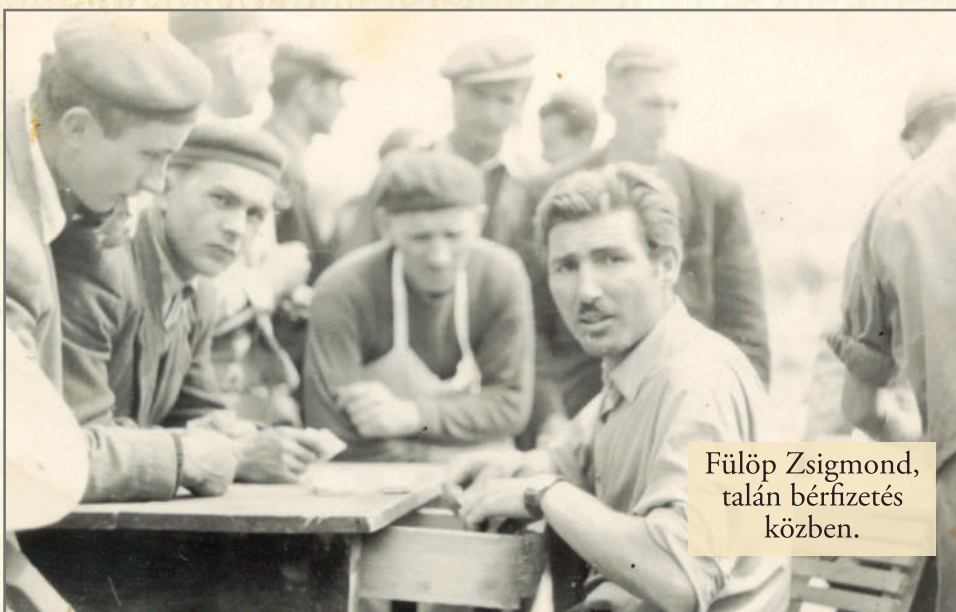

Lajos Jenő, kiscsikóival.

fel a mezőgazdasági nagyüzemek kialakítását. Olyan változásként, amit a modern korszak hoz, s ami meghaladja a korszerűtlen kisbirtokrendszert. A hatalom által képviselt változásokat kikerülhetetlen modernizációként értelmezték. Ne törjünk tehát pálcát azok felett, akik ehhez hasonló megfontolásokból üdvözölték a központi terveket, és helyi szinten be is kapcsolódtak azok megvalósításába.

1949-ben jött létre az első szövetkezet Dunamocson, melyet a helyiek később „kis JRD”-ként emlegettek, megkülönböztetve az 1952-ben alakult nagytól, amiben már a gazdák, gazdaföldek is benne voltak. A „kis JRD” a kisajátított református és katolikus papi földek, valamint a tulajdonosukat vesztett zsidó földek összevonásával alakult. Csupán ezek a földek voltak tehát benne, gazdaföldek egyelőre nem. A belépés, csatlakozás ekkor még önkéntes alapon történt, így a gazdák ettől az alakulattól távol tartották magukat. A nyomásgyakorlás azonban már javában folyt, melynek keretében segítségre kötelezték őket betakarításnál, szállításnál, idénymunkáknál. Hívásra kellett munkára jelentkezniük a fogatukkal.

A vezetők mellett 10-12 alkalmazottja volt a kis szövetkezetnek, korábbi munkásemberek, napszámosok. Egy pár lovat és 4-5 tehenet tartottak a plébánia kisajátított istállójában, valamint egy kocsival, és a köbölkúti központi gépállomásról kölcsönvett traktorral rendelkeztek. A vezetők nem parasztemberek voltak, így a gazdálkodás többnyire nélkü-

Fülöp Zsigmond, talán bérfizetés közben.

lözte a valódi hozzáértést. Az egyelőre még önállóan tevékenykedő parasztagdák keserűen mosolyogtak rajtuk, kritikával illetve a szövetkezetben folyó munkát: „Arról lehet megismerni a kis JRD földjeit, hogy gaz nő benne” – mondogatták.

ELKEZDŐDIK A PARASZTOK „SRÓFOLÁSA”

A hatalom számára a „kis JRD” megalapítása csupán a folyamat nyitányát jelentette. Beindult a „kulákprés”, mocsiasan szólva a „paraszatok srófolása”, mégpedig azzal a céllal, hogy a magángazdálkodást lehetetlenné téve minél előbb törjenek meg, és földjeikkel együtt önkéntesen lépjenek be a szövetkezetbe. Kuláklisra készült, melyre felkerültek a község nagyobb gazdáai, akiket beszolgáltatási kötelezettséggel, megemelt adókkal, nyomtatványok kitöltetésével, hivatalba hívásokkal, pszichés és fizikai

terrorral sanyargattak: „Mindig kitálatlak valamit a parasztok zaklatására.” – mondták a visszaemlékezők.

Az egyik leghatékonyabb eszköz a beszolgáltatási kötelezettség, a „kontingens” volt. A hatóság meghatározta a beszolgáltatási kvótát, kontingenst minden terményre, zsírra, sertés húsrá, marhahúsrá, tejre és egyebekre. „Nem érdemes termelni, mert úgyis elveszik.” – vonták le egy idő után a következtetést, miután tapasztalták, hogy nem sok marad a beadás után. A beszolgáltatás elmulasztásáért, vagy hiányos teljesítésért büntetés járt. Ezért, ha nem termelt annyi, mint az előírt mennyiség, inkább megvásárolták a hiányzó részt, hogy le tudják adni. Nem egyszer indultak kénytelen-kelletlen a szekerükön Madarra, Búcsra tojásért, tejért, krumpliórt.

A hírhedt „padlássöpörés” lényegében átfogó házkutatás volt, melynek során a közellátás hátráltatásának jogcímén elvették a beszolgáltatás után megmaradt terményt, vetőmagot, de még a padlásra tartott sonkát, kolbászt is. Többnyire megvárták, míg a férfiak elmentek a határba dolgozni, s ezután jöttek „padlást söpörni”. G. Lajoséknál a nagymama próbálta megakadályozni, hogy az anyadisznót malacáival együtt elvigyék: „Márpedig ezt nem viszitek el!” Féltrelokték, csak néhány tyúkot sikerült az utolsó pillanatban átdobni a szomszédba. Persei Jenő vasvillával fogadta őket a padlásajtóban: „Bemehettek, de csak rajtam keresztül!” Jegyzőkönyvbe írták: kizavarta őket az udvarából.

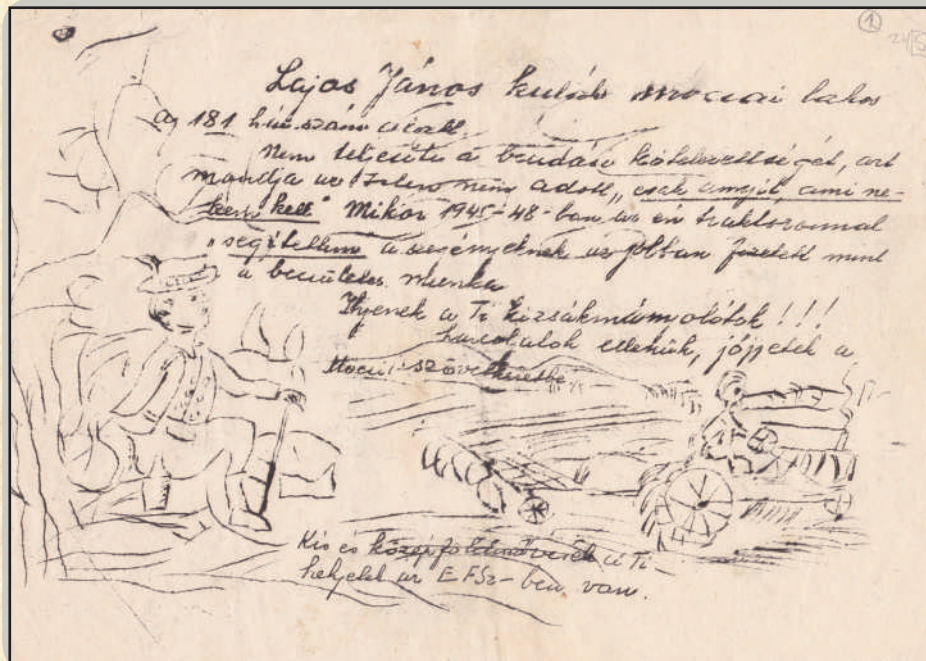

A kis JRD traktora, háttérben a Duna-parti iroda (volt Böszörményi ház) mögötti, raktárnak használt gazdasági épület.

Agitátorokat küldtek a faluba, akik hosszú beszélgetések során, saját otthonukban győzködtek az embereket a közös gazdaság előnyeiről. Akinek kevesebb földje volt, vagy kilátástalannak érezte az ellenállást az aláírt, a legkitartóbbak azonban

a derekukat. Néhányukat júniusban bevitték a csendőrség épületébe – a zsidók deportálása miatt üresen álló Weisz Kálmán féle házba – és napokig nem engedték haza őket. A hozzátartozók le-föl járkáltak az utcában, s aggódva lesték ott vannak-e

többen követték. Másnap hangszórós autó ment végig a falun ezt kiabálva: „Bábi Kálmán és társai megértették az idők szavát, beléptek a szövetkezetbe!” Felesége, mikor meghallotta a kiabálást, epegőrcsöt kapott, kórházba kellett szállítani. Később, szövetke-

A propaganda célból terjesztett szórólap felirata:

Lajos János kulák, mocsai lakos a 181. házszám alatt. Nem teljesíti a beadási kötelezettségét, azt mondja az Isten nem adott „csak annyit, ami nekem kell.” Mikor 1945-48-ban az én traktorommal „segítettem” a szegényeknek, az jobban fizetett, mint a becsületes munka. Ilyenek a ti kizsákmányolóitok! Harcoljatok ellenük, jöjjetek a mocsai szövetkezetbe!

Kis és közép földművesek,
a Ti helyetek az EFSz-ben van!

továbbra is ragaszkodtak földjükhöz. Sokszor elbújtak az agitátorok elől, hol a szalmakazal alatt, hol az ólban vagy a padláson.

még. Aztán egyszer csak odaállt egy teherautó, s mikor kiderült, hogy el akarják vinni őket, Bábi Kálmán végre megszólalt: „Én aláírok.” Példáját

zeti munkatársai viccesen emlegették a volt gazdának: „Megalapítottad a JRD-t!”

A lejáratási céllal terjesztett szórólapok szintén a lelki terror eszközeiként szolgáltak, melyek közül néhány szerencsésen fennmaradtat itt is közlünk. A szórólapok céltáblái a tehetősebb, helyi szinten mérvadó gazdálkodók voltak.

A HATALOM BÖRTÖNNEL FÉLEMLÍTI MEG AZ ELLENÁLLÓKAT

1952 júniusában a kormány határozatot hozott az egységes földműves szövetkezetek „megszilárdításáról és továbbfejlesztéséről”. Ezzel kezdetét vette a parasztság minden eddiginél erőszakosabb bekényszerítése a szövetkezetekbe. Erőteljes nyomást fejtettek ki a nagygazdákra, akik eddig még nem adták be

A kétnyelvű szórólap felirata:

Ki, és mi ő? Felsőfalusi kulák!
1932-1948:
Egy malom, 25 ha szántó, ebből 2 kj szőlő, 3 ha erdő.
Villany vezető Madar-Mocsa.
1 traktor pótkocsival és még sok minden. „Ez mind az enyém!”
1952: 2,5 ha föld, ebből 1 kj szőlő.
A nyitrai malom alkalmazottja, szürke, egyszerű munkás és így tovább... Földjét szétosztotta, és így lett szegény kisföldműves, aki idegen munkaerővel dolgoztat.
Munkásai Laszab István, Nehéz Ferenc és mások.
„Én szegény!”

A szórólap felirata:

*Szenci Béla mocsai kulák a 182. házszám alól!
Szegény kisföldműves, akinek csak 3,87 ha földje van, nagyon
kicsi kontingentja, jó bora és 2,11 ha szőlője van.
A szakértők véleménye szerint évi tiszta jövedelme a szőlőből
¾ millió Kcs, amit a helybeli munkások izzadságán keres meg.
Kérdem tőletek meddig? És ki ő? Nem kulák?
És tőletek kérdem Tóth József harangozó, Kósa István és még sok-
kan mások, akik nála dolgoztatok. Más munkát nem találtatok,
csak a kulákra dolgozni és az ő zsebét tömni?
Harcoljatok a falusi gazdagok ellen, ne hallgassatok rájuk.
Jöjjetek mind az EFSz-be!*

A szórólap szövege azt fejtegeti, hogy bár Szenci Béla a földjei nagyságát tekintve nem minősült kuláknak, de nagy szőlőültetvénye olyan jövedelmet nyújtott, ami alapján őt is hasonló elbánásban kell részesíteni. Szenci Béla mindent megpróbált a túlélésért. Felesége éjjeleket főzött otthon a pörkölteket, sütötte a süteményeket. Állandó vendégeskedés folyt pincéjénél járási potentátok részvételével, ami végül semmit sem segített rajta. Meghurcolták, földjét, szőlőjét elkobozták. Pincéjéből szövetkezeti pince lett, melyben még hosszú évekig használták az 1935-ben készített gyönyörű 500 és 300 literes hordóit.

A tovább makacskodóknak újabb felvonás következett: a börtön, illetve a párkányi elzárásos „nevelőmunka”, lényegében munkatábor. Lajos András, Bellabás András, Kiss Béla, Bellabás István, G. Lajos János, Zajos András, Szenci Béla, Persei Mihály, Bábi Andrásné, Bábi János, Bábi Gyula, Szalai Ferenc, Bellabás Gyula nevét idézték fel az elhurcoltak közül az emlékezők. A hatóság mondva csinált okokkal indokolta a döntést, Bábi Gyula esetében például azt állították, hogy érés előtt, szabotázs céljával aratta le a rozst. Pedig eleve takarmánynak vetette állatai számára. A munkatáborosokat oda viték, ahová néhány évvel korábban a zsidókat is gyűjtötték: a párkányi téglagyárba. A folyamatos megdolgozás mellett cukorrépat kapáltak velük Oroszán, kukoricát Kéménden. Hozzávetőleg egy hónap után az aláírás fejében hazaengedték őket. Mikor hazaértek, éppen a behordás, cséplés ideje volt. Bábi Kálmánné sírva ült a kékkel megpakott kocsiján, tudva, hogy ez az utolsó munka a sajátjukban.

1952. OKTÓBER 1, A SZÖVETKEZET MEGALAKUL

A volt gazdák 1952. október 1-től szövetkezeti dolgozók lettek. Ha menni kellett, befogtak szó nélkül, a parancsok engedelmes végrehajtójaként. Az udvarok istállóiban ettől kezdve a szövetkezet lovai és tehenei álltak, volt tulajdonosaik most már csupán a gondozó szerepét töltötték

be mellettük. Idős Cz. Lajos József sokat morgott a változásokon, de a családtagok csitították. „Hagyja, ne törődjék vele, ezen ügysem lehet segíteni.” Fia aztán, – mivel a párt mindenképpen gazdát akart látni a szövetkezet élén – elvállalta az elnöki funkciót.

Folytatjuk.

Ifj. Kiss Béla, Mancsi lovával - ami ekkor már nem az övé volt - ekézi a JRD kukoricát.

